



**Beste Slechtvalk-meter,
Beste Slechtvalk-peter,**

Slechtvalken op 't Kiel

INFO 05

Mei 2013

The story of Sara & Jules en de reizende gezusters

Vorige week vrijdag werden de 4 jonge slechtvalken op 't Kiel geringd en gedoopt. Een verhaal met een verrassende wending... of is het meer een echte soap? Hier (een stuk uit) het relaas van de voorbij dagen...

Vrijdag 17.05.2013

Lucy, Sabine, Kessy en Sonja op de Sinksenfoor

Waarin: de vier pulli worden geringd, gewogen en gemeten.



De 4 gezusters slechtvalk na hun eerste vlucht door de lucht, in een ton.

(foto Luc Van Schoor)

16 u: Het blijken allen meisjes te zijn, die ca 850 g wegen. Behoorlijk struise meiden dus. Omdat de voorbije weken was gebleken dat de Kielse slechtvalken een bijzonder sterke ondersoort zijn, omdat de werken aan de werf toch blijvend stresserend en onvoorspelbaar zijn, omdat ondanks alles het nest op de werf toch een gevaarlijk oord is, omdat de nieuwe broedkast al eerder verkend was door de ouders, omdat ze die nu samen met de jongen nu veilig verder kunnen gebruiken en er zo aan gewend zijn voor volgend jaar, omdat dan de aannemer eindelijk full speed kan doorwerken,...om al die redenen werd eerder, in overleg, beslist om het nest te herlocaliseren van +16 op toren 3 naar +21 op toren 2. Om het auditief contact tussen jongen en ouders niet te

verbreken, werd geopteerd de verplaatsing niet via trappen en lift te doen, maar gewoon via de lucht – er is immers een werfkraan aanwezig. Zo vliegen de jongen voor het eerst doorheen de kielse lucht, om 16 u 20, en wel in een ton in een manbak aan de kraan, om even later in de nieuwe broedkast te worden gezet. Ze zijn er wat bedeesd en stilletjes, allicht toch wat in de war... De ouders bleven in het begin rond de torens vliegen, maar zijn nu even weg. Die komen wel snel terug, hopen we. Nee, daar gaan we van uit, gezien de voorbije weken...



De eerste jonge Kielse met een metalen ring aan de rechterpoot. Een zwart-witte kleuring wordt aan de linkerpoot bevestigd.

Foto: Luc Van Schoor



Manu Dehauwere (FIR), Gust Deweerdt (KBIN) en Chris Dusauchoit (Dieren in Nesten) bij een pullus die geringd wordt.

Foto: Luc Van Schoor

Zo'n 40 nieuwsgierige peters, meters en buurtbewoners zijn er bij. Ook enkele journalisten van de lokale pers, én een filmploeg van Dieren in Nesten met Chris Dusauchoit.

Na een afsluitende toast op de jonge kuikens en een bedanking aan de aannemers AB, worden nog enkele filmpjes getoond van de broedende vogels tijdens de voorbije weken. Adembenemend knap. Iedereen gaat enthousiast naar huis, met goede hoop...

Zaterdag 18.05.2013

Sara & Jules en het lege nest syndroom...

Waarin: de gezusters slechtvalk horen zien en zwijgen.

De volgende ochtend om 8 uur zit Sara op de balustrade bij het nest op +16 op de werftoren. Bij het lege nest dus. Het is immers haar vertrouwde plek. Hoe lang zal het nog duren vooraleer ze de oversteek maakt? Hoe lang zal het nog duren vooraleer de hongerige jongen beginnen roepen?



Zaterdag: sinds 7 uur zijn zware sloopwerken op het dak van de werftoren bezig.

Foto: Joris Van Reusel

Als we even later boven in de toren arriveren, om van daar uit en van op afstand naar de andere toren en de jongen in de broedbak te gaan kijken, werpen we een blik op het oude nest. Daar zit Sara net een prooi te eten. Ze heeft zelf allicht grote honger, en zal hopelijk snel met een prooi naar de jongen vliegen.



Zaterdagmiddag: we blijven vanuit de werftoren constant observeren.

Foto: Joris Van Reusel

Die stellen het ondertussen zichtbaar goed in de kast. Ze slapen veel, en kruipen daarvoor dicht bij elkaar tot één grote berg dons. Af en toe kruipt er ééntje naar het midden van de kast, prikt wat aan een braakbal of een korrel, en poept ie naar buiten. De wind is er allicht ijzig koud, want ze kruipen snel weer bij elkaar.



*Zaterdagochtend 8u15: het is stil
in de nieuwe broedkast...*

Foto: Joris Van Reusel

Ondertussen vormt de werf een apocalyptische scene, met zeer lawaaierige breekwerken aan de gevels van hoogste verdiepen, aan de zijde van de rode toren. Hier hangt een grote container met een bulldozer in tegen de betonnen structuur te beuken en vallen enorme brokstukken van de dakranden naar beneden. Het hele gebouw davert en trilt, het maakt me zelfs bang. Beneden draait een stroomgenerator, waarvan het geluid tussen de gebouwen versterkt opstijgt. En aan de andere zijde klinkt het geraas van de auto's op de snelweg, dat weergalmt tussen de gebouwen. En het regent dat het giet... Als we in de namiddag op het dak van de werftoren een kijkje gaan nemen, blijkt ook dit één grote sloopwerf te zijn, waarop arbeiders in knalgele fluojassen en met bulldozers hevige

breekwerken bezig zijn. Niet bepaald een rustige omgeving op dit delicate moment.



*Zaterdagnamiddag: vader Jules
bezoekt af en toe de schouw maar
hoort noch ziet de jongen.*

Foto: Joris van Reusel

Tot 21 u 's avonds blijven we voortdurend aanwezig in de werftoren, om te wachten tot de jongen echt honger krijgen en beginnen roepen op hun ouders. Zonder dat gekrijs zullen Sara en Jules, die de jongen allicht niet gezien hebben tijdens de verhuis, de nieuwe plek niet zo snel vinden. En de hele dag zijn de ouder slechtvalken ook in de buurt. Nu eens zitten ze op de schouw (veelal papa Jules), dan weer vliegen ze roepend rond de werftoren. Sara zit zelfs 2 uur lang op het dak van het Pidpa-gebouw, en in de namiddag verorbert ze een prooi op de BP-building. Ook op de Christus Koning Kerk worden ze gezien. Om 20u15 en 20u25 zijn zowel Sara als Jules (roepend) te zien op de schouw. Om 20u35 vliegt Jules nog vlakbij de rode toren. Maar helaas roepen de jongen niet, en houden die zich schuil in een hoek van de kast.

We gaan er van uit dat de jongen nog niet zo'n honger hebben, en nog te verward zijn. En dat de hevige werken ook een mogelijk auditief contact tussen jongen en ouders hebben bemoeilijkt. We laten de nacht er over gaan en hopen op een snelle samenkomst morgen vroeg.

Voor de zekerheid bereiden we één en ander voor om een beetje te helpen: een geluidsinstallatie en een noodmaaltijd.

Zondag 19.05.2013

Uit het oog is uit het hart

Waarin: de beide ouders de jongen niet meer zien zitten

05:45 uur. Mooi weer met een open blauwe hemel. De zon is net op boven de Singel. We zijn vroeg ter plaatse om het heuglijke moment zeker niet te missen en om iedereen die in spanning zit zo snel mogelijk goed nieuws te kunnen melden. Na amper 10 minuten zien we Sara al weer komen aanvliegen, en gaat zij zitten op de 14e verdieping van de werftoren, aan de zuid-oostkant. Ze roept even, maar ze is snel weer weg. Even later zien we haar zitten op de Christus Koning kerk, op zo'n 700 m hier vandaan.



Zondagochtend 6 uur: Lucy, Sabine, Kessy en Sonja zitten warmpjes bij elkaar, maar geven geen kick.

Foto: Joris Van Reusel

De werf is nu, op zondag, gelukkig rustig. En dit moment moet zowat het minst lawaaiërig zijn van een hele week voor wat het autoverkeer op de ring betreft. Het moet dus lukken, vanmorgen!

Van op de 20e verdieping van de werftoren zien we jonge pulli aan de overzijde in de nestkast liggen slapen. Opnieuw worden ze één voor één allen even wakker om vleugels en poten te strekken. Ze roepen echter niet. Hebben ze nog steeds geen honger? We wachten in spanning af tot ze, hopelijk, opgewarmd door de zon, echt actief gaan worden.

Om 9 u zien we de twee ouderslechtvalken samen zitten op de C.Koningkerk. Eentje gaat jagen op gierzwaluwen.

We besluiten de voorheen opgenomen roepgeluiden van de jongen met een geluidsinstallatie versterkt uit te zenden, van op het technisch dak van de rode toren, van vlak onder de broedkast dus gericht naar de werftoren. Dit lukt aardig, met een nachtelijks geproduceerde ghettoblaster en met de hulp van Karel, een enthousiaste vogelaar-techneut. Dat het systeem goed werkt, wordt onmiddellijk bevestigd door Luc Van Schoor, die al snel beneden aan de torens stond. Natuurlijk uit grote interesse en bezorgdheid over het verloop van de actie. De jonge kuikens reageren even, maar niet lang. Het geluid zou moeten kunnen worden uitgezonden als de slechtvalkouders in de buurt zijn, maar dat is dus al even niet meer het geval.

Om 9u30 wordt de operatie 16/21 afgeblazen, om zo snel mogelijk operatie 21/16 te starten: de jongen terug brengen naar het nest, zodat de ouders die zeker nog zullen terugkeren naar de blok en de schouw, ze terug zullen zien zitten. Dit gebeurt vervolgens snel en efficiënt, op minder dan 10 minuten zijn de jongen verhuisd. Deze keer in een krat, via de lift en de grond en de trappen.

Eens op het nest wordt even getest of ze hongerig zijn, door hen wat kippenhartjes toe te werpen. Ze happen meteen, en lijken het te lusten.

We verlaten de fameuze +16, en begeven ons naar buiten om de komst van de ouders nu af te wachten. Gezien Sara nog steeds op de kerktoren zit, laten we het geluid nog enkele keren afspelen van uit de werftoren, verdieping +5 maar net onder het nest geplaatst. We zien Jules op dat moment hoog boven de torens glijden, achter een Kievit jagend.

Rond 12u30 verlaten we de site, vermoeid en zelf hongerig. Een beetje rust rond de nestplaats kan zeker geen kwaad, dus komen we later terug.

Om 15 u, na een uur observaties, nog steeds geen nieuws. Manu stelt voor een tweede voeding met de kippenhartjes te geven. Terug beneden wordt om 16 u hoog in de lucht nog één ouder vliegend waargenomen. Tot 18u00 niets meer. Wél zit één adulte vogel om 18u05 weer op de C. Koningkerk, die er om 20u10 nog zat. Later op de avond tot zonsondergang is er geen spoor meer van de ouders bij de Silvertops vast te stellen. Hebben ze de nestplaats stilaan opgegeven?

Maandag 20.05.2013

Er even tussen uit

Waarin: de jongen verweesd achterblijven en mogen gaan opgroeien een vogelopvangcentrum

Het is pinkstermaandagochtend en het regent weer. Als er vanmorgen écht geen beweging is bij het nest moet er drastisch worden ingegrepen. Verschillende waarnemers blijven van beneden op de grond of vanuit omliggende appartementen kijken of de volwassen valken in de buurt verschijnen. Helaas, niks te zien. Om 14 u komt ook de ringer van het KBIN ter plaatse en monitort de kuikens. Blijkbaar nog wel gezond, maar ze hebben dringend vers vlees nodig, hun kroppen zijn leeg. Ter plaatse wordt een stadsduifje gevangen, gefileerd en geserveerd aan de jongen. Ze lusten het rauw. (En misschien niet alleen dat duivenvlees). De beslissing valt om hen niet langer alleen te laten wachten op de terugkomst van de ouders, waartoe de



Maandag 15 uur: de jonge slechtvalken, sinds zondagochtend terug op het oude nest.

Foto: Jan Debie



Maandag 16 uur: de pulli vinden een veilige en rustige plek in het VOC van Brasschaat.

Foto: Jan Debie

kans met de minuut steeds kleiner wordt. Blijkbaar kunnen slechtvalken de ouder-jongen band vrij makkelijk en plots opgeven. Dus: naar een VOC ermee, meer bepaald dat van Brasschaat (nu Kapellen) waar ze om 16u aankomen. Hier groeien de pulli de komende 3 à 4 weken op tot echte juveniele valken bij zeer ervaren dierenrevalidatie-deskundigen, in veilige én rustige omstandigheden. Ze worden er gepast gevoederd, maar ook zullen de jongen zelf leren eten en zelfs vliegen en jagen op levende vogels. We laten hen hier best zo veel mogelijk met rust.

Als dat goed gaat worden de juveniele slechtvalken binnen enkele weken weer in vrijheid gebracht. Allicht zal dat gebeuren op de Silvertops.

Dinsdag 21.05.2013

Een vroege reflectie...

Zo komt een einde aan dit hoofdstuk van het verhaal van de Slechtvalken op 't Kiel, van Sara en Jules. Een verhaal dat al tot veel plezier en erg mooie momenten heeft geleid, maar ook tot spanning, droefnis en gejammer. Ook tot vragen omtrent de mediatisering en verpublicatie van natuurlijke fenomenen. Waar ligt de grens tussen sensibilisering voor het goede doel, en goed bedoelde maar te enthousiaste journalistiek en eventing? Wat zijn de mogelijke oorzaken voor het verbreken van de band tussen ouders en jongen, in dit bijzonder geval? Hieruit kunnen we als natuur- en vogelbeschermers zeker énorm veel leren, en we zullen dat ook trachten te doen.

Maar...

In de wetenschap dat de vogels op 19 maart 2 eieren legden in een zeer ruwe werf, dat de aannemer ze ontdekte en ons waarschuwde, dat wij hier een nood-broedkast voor konden maken en dat de aannemer, FIR en Natuurpunt er vervolgens samen in slaagden om de vogels de 4 eieren te laten uitbroeden in een erg koud en zeer winderig voorjaar, dat de kuikens toch maar konden opgroeien tot flinke Kielse meiden van 4 weken oud (terwijl het op vele plaatsen in Vlaanderen minder goed verliep dit jaar), dat we er vervolgens alles aan gedaan hebben om zowel de jongen als de werf een vlotte 'doorstart' te gunnen na deze zeer kwetsbare en spannende twee maanden, dat het ringen heel wat mensen énorm heeft gepakt (en nog zal pakken), en natuurlijk dat zowel Sara als Jules niet te temmen kooivogels zijn maar wilde dieren met hun natuurlijke instincten, én dat er

niet ver van hier vier nakomelingen van dit koppel opgroeien en weldra terug zullen komen... mogen we echter alleen maar heel fier, gelukkig en blij zijn met dit eerste succesvol broedgeval van slechtvalken op 't Kiel.

En we mogen er zeker van zijn dat we ons binnenkort aan nog meer mooie, nieuwe hoofdstukken mogen verwachten in dit verhaal. Het verhaal van Sara en Jules wordt dus zeker vervolgd...

Blijf intussen omhoog kijken, Sammy, want daar is de blauwe lucht! (1)

Joris Van Reusel

Projectcoördinator Slechtvalken op 't Kiel

Met dank aan de waarnemers/observators van de voorbije dagen Jan, Anne-Marie, Wim, Danny, Mauro, Luc, Luk, Mr. Depreeu, Pieter en Bastiaan, met heel bijzondere dank aan Manu, Karl (FIR) en Gust (KBIN), en natuurlijk ook met dank aan alle medewerkers van Natuurpunt Hobokense Polder/Ardea, aan het VOC Brasschaat/Kapellen, en aan Antwerpse Bouwwerken, Woonhaven en Ontmoetingsruimten Stad Antwerpen. Eerstdaags volgen foto's van de voorbije dagen, op de blog.

(1) Ramses Shaffy, 1966.

Contact: Natuurpunt Hobokense Polder vzw

Joris Van Reusel projectcoördinator Slechtvalken op Silvertop
Danny Jonckheere voorzitter Natuurpunt Hobokense Polder vzw
Wim Mertens conservator Hobokense Polder
Luk Smets penningmeester, webmaster



0486/836.234 slechtvalk@hobokensepolder.be
03/828.64.03 info@hobokensepolder.be
03/216.93.62 conservator@hobokensepolder.be
03/289.73.66 leden@hobokensepolder.be